

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Πολιτιστικής Κληρονομιάς

&

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ &
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ»

A. Ο Ι. Ν. Προσκυνήματος Μεγάλης Παναγίας (τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική) κτίστηκε το 1862 στη θέση 'Άγιος Κωνσταντίνος', όπου βρέθηκε η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας καθώς και πηγή Αγιάσματος και έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, μαζί με τον άμεσα περιβάλλοντα χώρο του (ΦΕΚ 127/Β/21-02-1989).

Μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1932 και μεταγενέστερα, έγιναν αποσπασματικές επεμβάσεις (ανακτήσεις, ανακατασκευές και προσθήκες) με στόχο τον λειτουργικό εκσυγχρονισμό του ναού, που αλλοίωσαν τη μορφολογία του μνημείου σε μεγάλο βαθμό. Το 1988 κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου Τοπικού Συμβουλίου αποφασίστηκε η κατεδάφιση και απομάκρυνση των εν λόγω νεωτερικών προσθηκών.

Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΒΜΜ/ΤΜΒΜΜ/ 207965/19460/1627/281/02-06-2017 Α.Υ., κατόπιν γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Νεώτερων Μνημείων, εγκρίθηκε η σχετική μελέτη του έργου για τη στερέωση, την αισθητική αποκατάσταση, και την ανάδειξη των ιστορικών οικοδομικών φάσεων του μνημείου, η οποία συντάχθηκε με φροντίδα και δαπάνη της Ι.Μητρόπολης.

Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/500443/20-10-2023 Απόφαση εγκρίθηκε η μελέτη κατασκευής ΗΜ εγκαταστάσεων στον ναό.

B. Το έργο «Αποκατάσταση Ιερού Ναού Προσκυνήματος Μεγάλης Παναγίας στη Χαλκιδική» εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με προϋπολογισμό 635.727,35€, με δικαιούχο την Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.

Το 2023 με Απόφαση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (υπ' αριθ. πρωτ. 5153/07-11-2023), η εν λόγω Πράξη «Αποκατάσταση Ιερού Ναού Προσκυνήματος Μεγάλης Παναγίας στη Χαλκιδική» εντάχθηκε στο Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2021-2027 (κωδικός ΟΠΣ 6003799), ως μεταφερόμενο έργο.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω Πράξης πραγματοποιήθηκαν δύο Υποέργα με φορέα υλοποίησης τη ΔΑΒΜΜ

Υποέργο 1: «Αποκατάσταση Ιερού Ναού Προσκυνήματος Μεγάλης Παναγίας στη Χαλκιδική».

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Κεντρική Μακεδονία

Υποέργο 2: «Κατασκευή Η/Μ εγκαταστάσεων στον Ιερό Ναό Προσκυνήματος Μεγάλης Παναγιάς Χαλκιδικής»

Γ. Ειδικότερα:

Κατά τα έτη 2021-2024 (08/10/2021 – 08/07/2024) πραγματοποιήθηκε η κατασκευή του Υποέργου 1, με ανάδοχο τον οικονομικό φορέα «ΣΑΠΙΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΔΑΝΙΗΛ», με συμβατικό προϋπολογισμό: 502.194,32 με Φ.Π.Α. (ΕΚΠΤΩΣΗ 21,00%).

Στο πλαίσιο του έργου εκτελέστηκαν οι ακόλουθες εργασίες:

Ναός:

- Πλήρωση των εσοχών στην ανώτερη ζώνη της εξωτερικής και της εσωτερικής παρειάς της τοιχοποιίας, προκειμένου να αποκατασταθεί το «ενιαίο» στις επιφάνειες των όψεων και να καταστεί εφικτή η εφαρμογή στο μέλλον, ενός ολοκληρωμένου εικονογραφικού προγράμματος.
- Διαμόρφωση κεραμοπλαστικής διακόσμησης και βαθμιδωτής ασπίδας των παραθύρων στη νότια και τη βόρεια όψη.
- Απομάκρυνση των αρμολογημάτων από τσιμεντοκονίαμα στην κατώτερη ζώνη της τοιχοποιίας και εφαρμογή νέων λεπτόκοκκων κονιαμάτων.
- Αποκατάσταση των σαθρών τμημάτων των περιμετρικών ζωνών ενίσχυσης (σενάζ) από οπλισμένο σκυρόδεμα και συντήρηση του οπλισμού τους. Διαμόρφωση τελειώματος με τραβηχτή ταινία από επίχρυσμα.
- Αποξήλωση των τσιμεντοπλακιδίων του δαπέδου του ναού και διάστρωση μαρμάρινων πλακών, με επεξεργασία παλαίωσης.
- Συντήρηση των μεταλλικών θυρών, των μαρμάρινων παραστάδων και του υπερθύρου τους.
- Αποκατάσταση του περιθυρώματος από οπλισμένο σκυρόδεμα, στη βόρεια είσοδο, και κατασκευή παραστάδων και υπερθύρου απλής μορφής από τραβηχτή ταινία από επίχρυσμα.
- Τοπική ενίσχυση και συντήρηση του ξύλινου τέμπλου.
- Αντικατάσταση των υφιστάμενων ξύλινων κουφωμάτων με νέα, από ξυλεία δρυός, με διπλούς υαλοπίνακες και σταθερό φεγγίτη.
- Τοπική αποκατάσταση των ξύλινων ταβανιών.
- Αποκατάσταση της ξύλινης στέγης, συντήρηση των δομικών ξύλινων στοιχείων της, τοποθέτηση υγρομόνωσης και θερμομόνωσης. Αντικατάσταση των ρωμαϊκών κεραμιδιών με χειροποίητα κεραμίδια βυζαντινού τύπου.

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

**Πρόγραμμα
Κεντρική Μακεδονία**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού &
Πολιτιστικής Κληρονομιάς

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ &
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Νάρθηκας- Εξωνάρθηκας- Κωδωνοστάσιο και Περιβάλλοντας χώρος:

- Κατεδάφιση και απομάκρυνση των νεωτερικών προσθηκών του νάρθηκα, εξωνάρθηκα και του κωδωνοστασίου.
- Εκ νέου κατασκευή νάρθηκα και κωδωνοστασίου, μικρότερης κλίμακας και ύφους που να συνάδει με το μνημείο. Οι νέες κατασκευές ακολουθούν το πρότυπο των καθολικών του Αγίου Όρους.
- Κατασκευή του νέου νάρθηκα και στέγασή του με ξύλινη στέγη με επικάλυψη μολύβδου. Επίσης, οι ποδιές των παραθύρων επενδύθηκαν με μαρμάρινα θωράκια.
- Κατασκευή του νέου κωδωνοστασίου από οπλισμένο σκυρόδεμα με λίθινη επένδυση και στέγασή του με ξύλινη στέγη με επικάλυψη μολύβδου.
- Ανάπλαση της νότιας πλευράς του εξωτερικού περιβόλου και του χώρου του Αγιάσματος, με την υποχώρηση του περιμετρικού τοιχίου του περιβόλου, στην περιοχή του κωδωνοστασίου, ένταξη στο περίγραμμα του μιας κλίμακας, προκειμένου να επιτευχθεί η άμεση σχέση του Αγιάσματος με τον ναό.
- Λιθεπένδυση της όψης του Αγιάσματος με διαμόρφωση ζώνης συμπαγών κεραμικών πλίνθων.
- Διαμόρφωση της εξωτερικής εισόδου του νότιου περιβόλου.
- Αντικατάσταση του υφιστάμενου κιγκλιδώματος περίφραξης του περιβόλου, με νέο απλής μορφής.

Δ. Το έτος 2024 (24/07/2024 - 25/09/2024), με κριτήριο τη λειτουργική αποκατάσταση του μνημείου πραγματοποιήθηκε η κατασκευή του Υποέργου 2, με ανάδοχο τον οικονομικό φορέα «Α. ΚΟΥΝΤΟΥΡΓΙΑΝΝΗΣ-Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΕ», με συμβατικό προϋπολογισμό: 74.078,67 Ευρώ (με ΦΠΑ).

Στο πλαίσιο του έργου εκτελεστήκαν οι εργασίες: εγκατάστασης ισχυρών-ασθενών ρευμάτων, τοποθέτησης φωτιστικών σωμάτων, ρευματοδοτών και φωτιστικών ασφαλείας, συστήματος ψύξης-θέρμανσης, συστήματος συναγερμού, εγκατάστασης μεγαφωνικής - μικροφωνικής, απαγωγής απαερίων κηροστασίου, συστήματος πυρόσβεσης (πυροσβεστήρες-πυροσβεστικές φωλιές), προκειμένου ο Ναός και επιπλέον το κωδωνοστάσιο και ο περιβάλλον χώρος να καταστούν λειτουργικά.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Κεντρική Μακεδονία

Φωτογραφία πριν την έναρξη του έργου

Φωτογραφία κατά την εκτέλεση του έργου

Φωτογραφία στη λήξη του έργου

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Κεντρική Μακεδονία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Πολιτιστικής Κληρονομιάς

&

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ &
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Φωτογραφίες ΗΜ εργασιών

Με την Πράξη αποκαθίσταται και αποδίδεται ασφαλές στον κοινό ένα μοναδικό μνημείο, και παράλληλα προστατεύεται και αναδεικνύεται η πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Καθώς η συγκεκριμένη δράση αναμένεται να συμβάλει στην πολιτιστική προβολή της περιοχής και στην αύξηση της επισκεψιμότητας, θα προκύψουν οφέλη και για την τοπική κοινωνία με την προώθηση του τουρισμού και την τόνωση της τοπικής οικονομίας της ευρύτερης περιοχής. Από την Πράξη θα ωφεληθούν οι μόνιμοι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, η τοπική αγορά εργασίας και η τοπική οικονομία μέσω υλοποίησης του έργου καθώς και οι επισκέπτες και προσκυνητές της περιοχής.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Κεντρική Μακεδονία